

บรรณาธิการแถลง

วารสารฉบับนี้เป็นฉบับส่งท้ายปี พ.ศ. 2560 น่ายินดีที่มีนิพนธ์ต้นฉบับถึง 7 เรื่อง เรื่องแรกเป็นกรณีศึกษา “ภูมิปัญญาการรักษาโรคมะเร็งของหมอพื้นบ้าน : กรณีศึกษาหมอพื้นบ้าน 4 ราย” สะท้อนว่าแม้การแพทย์แผนปัจจุบันจะมีการพัฒนาจนเจริญก้าวหน้าไปมาก และประสบความสำเร็จในการเอาชนะโรคร้ายจำนวนมาก โดยเฉพาะโรคระบาดร้ายแรง เช่น ไข้ทรพิษ คอตีบ ไอกรณ บาดทะยัก กาฬโรค คุดทะราด โรคเท้าช้าง แต่สำหรับมะเร็งยังต้องการการพัฒนาอีกมาก และระหว่างนี้ย่อมมีคนส่วนหนึ่งต้องการพึ่งหมอฟันบ้าน หรือแม้แต่คนที่ไม่ใช่หมออย่าง “หมอแสง” ที่จังหวัดปราจีนบุรี ที่มีประชาชนแตกตื่นไปรอรับยารักษามะเร็งกันนับพัน

นิพนธ์ต้นฉบับเรื่องที่ 2 “ตำรับยาเบญจอำมฤตย์ในผู้ป่วยมะเร็งตับ : ความปลอดภัยและคุณภาพชีวิต” ที่ผลการศึกษาพบว่ายาตำรับนี้มีความปลอดภัยและอาจเป็นประโยชน์ต่อผู้ป่วย สมควรมีการศึกษาทางคลินิกเพื่อยืนยันประสิทธิผลต่อไป เรื่องที่ 3 เป็นการศึกษา “เปรียบเทียบประสิทธิผลของการกดจุดใหญ่กับการรมยาจุดกวนหยวนต่อการลดปวดประจำเดือนชนิดปฐมภูมิ” ซึ่งพบว่าการศึกษาการกดจุดใหญ่และการรมยาได้ผลไม่ต่างกัน นับเป็นทางเลือกที่น่าสนใจในการรักษาอาการนี้ เรื่องที่ 4 เป็นการศึกษา “ประสิทธิผลของตำรับยาริดสีดวงทวารในการบรรเทาอาการริดสีดวงทวารหนัก” ซึ่งพบว่าผลไม่แตกต่าง

จากการรับประทานยาแผนปัจจุบัน จึงเป็นอีกทางเลือกหนึ่งในการรักษาโรคนี้

เรื่องที่ 5 ศึกษา “การรับรู้การใช้ยาสมุนไพรในบัญชียาหลักแห่งชาติของผู้ป่วยนอกแผนกอายุรกรรมและแพทย์แผนปัจจุบันในโรงพยาบาลพุทธ” พบว่าทั้งผู้ป่วยและแพทย์มีการรับรู้และยอมรับยาสมุนไพรในบัญชียาหลักแห่งชาติสูง สะท้อนถึงความเชื่อถือในบัญชียาหลักแห่งชาติและความสำเร็จระดับหนึ่งในการผลักดันนโยบายนี้ ทำให้มีการยอมรับสูงทั้งประชาชนและแพทย์ แต่ผลบั่นปลายคือสัดส่วนการใช้ยาสมุนไพรของประเทศยังน้อยมาก จะต้องผลักดันในด้านอื่น ๆ ต่อไป เรื่องที่ 6 เป็นการศึกษาเพื่อจัดทำ “ข้อกำหนดทางเคมีและกายภาพของผลมะตูม” เพื่อใช้ในการควบคุมคุณภาพของสมุนไพรนี้ ซึ่งผู้เกี่ยวข้องสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ต่อไป เรื่องที่ 7 เป็นการศึกษา “ฤทธิ์ต้านเชื้อแบคทีเรีย *Bacillus cereus* ของลูปินโฟลีนจากลำต้นชะเอมเหนือ” ซึ่งพบว่าสารลูปินโฟลีนในลำต้นชะเอมเหนือ มีฤทธิ์ทำลายผนังเซลล์ของเชื้อแบคทีเรียบาซิลลัสซีเรียส อาจนำไปพัฒนาเป็นยาต้านเชื้อแบคทีเรียได้ เป็นการศึกษาเบื้องต้นที่ยังต้องการการศึกษาพัฒนาต่อไปได้มาก

บทปริทัศน์ ในฉบับนี้มีเรื่องเดียว คือ “ดนตรีบำบัดสำหรับผู้ป่วยระยะสุดท้าย” พบว่าดนตรีบำบัดสามารถเพิ่มคุณภาพชีวิตของผู้ป่วยระยะสุดท้ายได้

อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

บทความพิเศษเรื่อง “การแพทย์แผนไทยในยุคประเทศไทย 4.0 ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี” ได้ทบทวนเรื่องการแพทย์แผนไทยตั้งแต่ยุคประเทศไทย 1.0 จนถึงปัจจุบัน โดยพบว่า ร่างยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี มิได้มีเนื้อหาสนับสนุนภูมิปัญญาด้านแพทย์แผนไทยตามที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ได้บัญญัติไว้ หวังว่าจะมีการปรับปรุงแก้ไขต่อไป

ภาคปกิณฑะในเล่มนี้ ยังคงเป็นมอโนกราฟจากตำราอ้างอิงยาสมุนไพรไทยมานำเสนอ ซึ่งฉบับนี้

มีเรื่องของ **ดีปลีและมะตูม** ต่อด้วยเนื้อหาจากพจนานุกรมศัพท์การแพทย์แผนจีน มรณาลัยในฉบับนี้เป็นเรื่องของนายอานวย พลลาภ หมอพื้นบ้านดีเด่นจังหวัดอุดรธานี และนายแพทย์พงษ์พิสุทธิ์ **จงดุฒสุข** ผู้มีส่วนในการสนับสนุนบริการการแพทย์แผนไทยเข้าสู่ระบบหลักประกันสุขภาพแห่งชาติวารสารโมสรฉบับนี้เป็นเรื่องของดีปลี 2 เรื่อง มะตูม 3 เรื่อง น่าสนใจทั้งสิ้น

ขอให้ทุกท่านโชคดีตลอดปีใหม่ พบกันใหม่ปีหน้า

นายแพทย์วิชัย โชควิวัฒน